

379

UMOWA

**między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy kulturalnej,
sporządzona w Bonn dnia 14 lipca 1997 r.**

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 14 lipca 1997 r. została sporządzona w Bonn Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o współpracy kulturalnej w następującym brzmieniu:

UMOWA

**między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej
a Rządem Republiki Federalnej Niemiec
o współpracy kulturalnej**

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej

i

Rząd Republiki Federalnej Niemiec

pragnąc rozwijać i pogłębiać stosunki łączące oba kraje w duchu dobrego sąsiedztwa i przyjaznej współpracy,

w przekonaniu, że wymiana kulturalna sprzyja współpracy między narodami, zrozumieniu ich kultury i życia duchowego,

uwzględniając historyczne zmiany w Europie, w szczególności ustanowienie jedności Niemiec oraz głębokie przemiany polityczne, społeczne i gospodarcze w Polsce, które przyczyniły się do nadania stosunkom polsko-niemieckim nowego charakteru,

głęboko przekonane o wielkim znaczeniu wymiany i współpracy kulturalnej i naukowej dla zrozumienia i pojednania między Narodami Polskim i Niemieckim,

świadome wielkiego i niepowtarzalnego wkładu Narodów Polskiego i Niemieckiego do wspólnego europejskiego dziedzictwa kulturowego oraz wzajemnego przenikania i wzbogacania się obu kultur w wielowiekowej przeszłości,

dążąc do rozbudowania stosunków kulturalnych we wszystkich dziedzinach, z oświatą i nauką włącznie,

doceniając ważną rolę, jaką młodzież odgrywa we współpracy obu narodów,

kierując się postanowieniami Traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy z dnia 17 czerwca 1991 r.,

pragnąc współpracować w oparciu o podpisane przez obie Strony konwencje oraz w ramach organizacji międzynarodowych, których są członkami, w dziedzinach objętych niniejszą umową,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Umawiające się Strony będą dążyć do poprawiania wzajemnej znajomości kultury ich krajów, dalszego rozwijania współpracy kulturalnej we wszystkich dziedzinach i na wszystkich płaszczyznach, i wniesienia tym samym wkładu w europejską tożsamość kulturową.

Niniejsza umowa reguluje współpracę obu krajów w zakresie kultury, oświaty i nauki.

Artykuł 2

W celu upowszechniania lepszej znajomości kultury drugiego kraju Umawiające się Strony będą realizowały odpowiednie przedsięwzięcia i udzielały sobie wzajemnie pomocy w ramach swoich możliwości, w szczególności:

- 1) przy organizacji wizyt przedstawicieli różnych dziedzin życia kulturalnego, w tym pisarzy, artystów, kompozytorów, filmowców, twórców radiowych i telewizyjnych oraz innych osób zaangażowanych w działalność kulturalną i twórczą, w celu wymiany poglądów i doświadczeń oraz rozwoju współpracy;
- 2) przy organizacji gościnnych występów artystów i zespołów teatralnych, muzycznych, tanecznych, orkiestr oraz innych zespołów artystycznych; zachęcać one będą do uwzględniania w repertuarach we własnym kraju utworów dramatycznych i muzycznych autorów drugiej Strony;
- 3) przy organizacji wystaw, wykładów i odczytów;
- 4) przy organizacji dni kultury i innych znaczących imprez kulturalnych;
- 5) przy popieraniu kontaktów w sferze księgarstwa i wydawnictw oraz bibliotek, jak również przy spotkaniach specjalistów i wymianie materiałów; zachęcać one będą do współpracy między stowarzyszeniami i związkami literackimi oraz wydawcami, pisarzami i tłumaczami;

- 6) przy tłumaczeniu dzieł literatury pięknej, naukowej i specjalistycznej;
- 7) przy popieraniu kontaktów w dziedzinie muzeów i archiwów, a także przy spotkaniach specjalistów i wymianie materiałów.

Artykuł 3

Każda z Umawiających się Stron będzie ułatwiać udział przedstawicieli drugiej Umawiającej się Strony w kongresach, konferencjach, sympozjach, festiwalach, konkursach, spotkaniach i innych imprezach w dziedzinach objętych niniejszą umową.

Artykuł 4

1. Umawiające się Strony będą dążyć do umożliwienia wszystkim zainteresowanym szerokiego dostępu do kultury, języka, literatury i historii drugiego kraju. W tym celu będą one popierać państwowe i niepaństwowe inicjatywy i instytucje.

Umawiające się Strony będą dokładać wszelkich starań zmierzających do umożliwiania, rozszerzania i ułatwiania przedsięwzięć mających na celu wspieranie we własnym kraju nauki i popularyzację języka drugiego kraju w szkołach wyższych, szkołach i innych placówkach oświatowych, a także w ramach pozaszkolnych form nauczania języka.

Umawiające się Strony będą zachęcać do tworzenia klas i szkół dwujęzycznych, szczególnie w regionach przygranicznych.

Umawiające się Strony będą dokładać starań na rzecz rozszerzania możliwości studiów polonistycznych i germanistycznych w szkołach wyższych obu krajów.

2. Umawiające się Strony będą umożliwiać i ułatwiać we własnym kraju realizację odpowiednich przedsięwzięć wspierających drugiej Strony, zwłaszcza takich, jak:

- a) delegowanie nauczycieli, lektorów i doradców-konsultantów,
- b) udział nauczycieli i studentów w kursach szkoleniowych i doskonalących, organizowanych przez drugą Stronę, jak również wymiana doświadczeń w zakresie nowoczesnych metod i technologii nauczania języków obcych,
- c) udostępnianie podręczników i materiałów dydaktycznych oraz współpraca przy opracowywaniu podręczników,
- d) wykorzystanie możliwości, jakie stwarzają radio i telewizja dla poznania i popularyzacji języka drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 5

W ramach współpracy Umawiające się Strony będą dążyć do osiągnięcia takiego przedstawiania historii, geografii i kultury drugiego kraju w swoich podręczni-

kach, które sprzyjać będzie lepszemu wzajemnemu zrozumieniu i poznaniu; zachęcać one będą do uwzględniania przy tym zaleceń niezależnej Polsko-Niemieckiej Komisji do spraw Podręczników Szkolnych.

Artykuł 6

Umawiające się Strony będą popierać współpracę, we wszystkich jej formach i płaszczyznach, w dziedzinie nauki, szkolnictwa i oświaty, szczególnie w sferze szkół wyższych i organizacji naukowych, szkół ogólnokształcących i zawodowych, organizacji i placówek pozaszkolnego kształcenia i doskonalenia zawodowego dorosłych, administracji szkolnictwa i szkolenia zawodowego oraz innych instytucji oświatowych i naukowych.

Strony będą zachęcać instytucje działające w tych dziedzinach w swoich krajach do:

- 1) współpracy we wszystkich dziedzinach stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania;
- 2) partnerskich kontaktów między szkołami wyższymi oraz innymi placówkami naukowymi i oświatowymi obu krajów;
- 3) realizacji wspólnych przedsięwzięć oświatowych i badawczych;
- 4) wzajemnego wysyłania delegacji i osób w celu wymiany informacji i doświadczeń oraz udziału w konferencjach i sympozjach naukowych;
- 5) wymiany naukowców, doktorantów, administracyjnych pracowników szkół wyższych, nauczycieli, instruktorów, studentów, uczniów w ramach pobytów naukowych, szkoleniowych, studyjnych i informacyjnych;
- 6) wymiany literatury naukowej, pedagogicznej i dydaktycznej, materiałów dydaktycznych, poglądowych i informacyjnych oraz filmów dla celów dydaktycznych i naukowych, jak również organizowania odpowiednich wystaw specjalistycznych.

Artykuł 7

Umawiające się Strony, stosownie do możliwości, będą przyznawać studentom i naukowcom drugiej Umawiającej się Strony stypendia w celu kształcenia, doskonalenia i prac naukowych oraz będą podejmować odpowiednie kroki ułatwiające realizację wymiany stypendialnej, w tym warunki pobytu stypendystów w państwie przyjmującym.

Artykuł 8

Umawiające się Strony będą popierać, w ramach możliwości, rozwój współpracy w dziedzinie kształcenia i doskonalenia kadr fachowych i kierowniczych dla gospodarki.

Artykuł 9

Dostrzegając znaczenie współpracy w dziedzinie kształcenia dorosłych dla pogłębiania wzajemnych

stosunków, Umawiające się Strony deklarują gotowość popierania tej współpracy w ramach możliwości.

Artykuł 10

Każda z Umawiających się Stron w ramach obowiązujących przepisów będzie ułatwiać obywatelom drugiej Umawiającej się Strony dostęp do archiwów, bibliotek, zbiorów muzealnych oraz podobnych placówek i ich naukowe wykorzystanie.

Artykuł 11

Umawiające się Strony będą, w ramach możliwości, popierać współpracę w dziedzinie kinematografii, telewizji i radiofonii odnośnych ośrodków w swoich krajach oraz produkcję i wymianę filmów i innych środków audiowizualnych, które mogą służyć celom niniejszej umowy.

Artykuł 12

Umawiające się Strony będą popierać bezpośrednie kontakty między grupami społecznymi i stowarzyszeniami, takimi jak związki zawodowe, stowarzyszenia kulturalne, związki twórcze, kościoły, wspólnoty wyznaniowe, a także fundacjami i organizacjami pozarządowymi, w celu wspierania współpracy, oraz będą zachęcać do realizacji przedsięwzięć służących celom niniejszej umowy.

Artykuł 13

Umawiające się Strony będą zachęcać młodzież obu krajów do rozszerzania i pogłębiania kontaktów we wszystkich dziedzinach. Będą one popierać te kontakty i wymianę, szczególnie w ramach Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec z dnia 17 czerwca 1991 r. o polsko-niemieckiej współpracy młodzieży. Umawiające się Strony będą popierać współpracę między specjalistami w dziedzinie pracy z młodzieżą i instytucjami pomocy na rzecz młodzieży.

Artykuł 14

Umawiające się Strony, we współpracy z kompetentnymi związkami sportowymi, będą popierać spotkania między sportowcami, działaczami sportowymi i drużynami sportowymi swoich krajów oraz współpracę w dziedzinie sportu, również w szkołach i wyższych uczelniach.

Artykuł 15

Sprawy dziedzictwa kulturowego, w tym problemy związane z dobrami kultury i archiwaliami, reguluje artykuł 28 Traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy z dnia 17 czerwca 1991 r.

Artykuł 16

Umawiające się Strony będą ułatwiać i zachęcać do wszechstronnej, partnerskiej współpracy na szczeblu

regionalnym i lokalnym, przywiązując szczególne znaczenie do współpracy w regionach przygranicznych.

Artykuł 17

1. Umawiające się Strony w ramach swoich aktualnie obowiązujących przepisów prawnych, a także na pozostających każdorazowo do uzgodnienia między nimi warunkach, będą ułatwiać we własnym kraju tworzenie i działalność placówek kulturalnych drugiej Umawiającej się Strony. Tworzenie tego rodzaju nowych placówek może następować w miarę potrzeb, na wniosek jednej z Umawiających się Stron, i będzie uzgadniane w drodze wymiany not. Nienaruszona pozostaje możliwość tworzenia w ramach prawa wewnętrznego placówek prowadzących działalność kulturalną.

2. Placówkami kulturalnymi są już działające na podstawie dwustronnych uzgodnień:

po Stronie Polskiej:

Instytut Polski w Düsseldorfie,

Instytut Polski w Berlinie,

Instytut Polski w Lipsku,

po Stronie Niemieckiej:

Instytut Goethego w Warszawie,

Instytut Goethego w Krakowie,

Przedstawicielstwo Niemieckiej Akademickiej Służby Wymiany w Warszawie (DAAD).

3. W granicach aktualnie obowiązującego prawa wewnętrznego i na zasadzie wzajemności Umawiające się Strony będą ułatwiać oddelegowanym pracownikom tych placówek kulturalnych i ich rodzinom uzyskiwanie zgody na pobyt, korzystanie ze zwolnień podatkowych oraz przywóz i wywóz przedmiotów przeznaczonych do użytku osobistego i służbowego.

To samo dotyczy oddelegowanych przez Umawiające się Strony w ramach współpracy kulturalnej, na podstawie odpowiedniego porozumienia, pracowników-specjalistów (doradców-konsultantów w zakresie nauczania języka, lektorów, nauczycieli) i ich rodzin.

4. Niniejsze postanowienia nie naruszają Umowy między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o wzajemnym utworzeniu i działalności instytutów kultury i informacji naukowo-technicznej, podpisanej dnia 10 listopada 1989 r.

Artykuł 18

Postanowienia niniejszej umowy odnoszą się również do osób wymienionych w artykule 20 ustęp 1 Traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy, podpisanego dnia 17 czerwca 1991 r., oraz w punkcie 1 wymiany listów Ministra Spraw Zagranicz-

nych Rzeczypospolitej Polskiej i Federalnego Ministra Spraw Zagranicznych Republiki Federalnej Niemiec z dnia 17 czerwca 1991 r.

Artykuł 19

Postanowienia niniejszej umowy odnoszące się do współpracy naukowej nie naruszają postanowień Umowy między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec z dnia 10 listopada 1989 r. o współpracy w dziedzinie nauki i techniki.

Artykuł 20

Umawiające się Strony będą, w miarę potrzeby, na wniosek jednej z Umawiających się Stron, co najmniej jednak raz na dwa lata, organizować posiedzenia Komisji Mieszanej, na przemian w Rzeczypospolitej Polskiej i w Republice Federalnej Niemiec, w celu podsumowania współpracy, która miała miejsce w ramach niniejszej umowy, oraz wypracowania zaleceń i programów dla dalszej współpracy kulturalnej. Szczegóły ustalane będą w drodze dyplomatycznej.

Artykuł 21

Niniejsza umowa wejdzie w życie w dniu, w którym Umawiające się Strony zawiadomią się wzajemnie,

w drodze notyfikacji, że spełnione zostały niezbędne wymogi wewnętrzne dla jej wejścia w życie. Za dzień wejścia w życie uważać się będzie dzień otrzymania noty późniejszej.

Artykuł 22

Niniejsza umowa zawarta jest na okres pięciu lat. Ulega ona automatycznemu przedłużaniu na dalsze okresy pięcioletnie, o ile żadna z Umawiających się Stron nie wypowie jej w drodze notyfikacji na sześć miesięcy przed upływem danego okresu.

Artykuł 23

Z dniem wejścia w życie niniejszej umowy traci moc Umowa między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec z dnia 11 czerwca 1976 r. o współpracy kulturalnej.

Sporządzono w Bonn dnia 14 lipca 1997 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i niemieckim, przy czym oba teksty mają jednakową moc.

Z upoważnienia Rządu
Rzeczypospolitej
Polskiej

D. Rosati

Z upoważnienia Rządu
Republiki Federalnej
Niemiec

K. Kinkel

Po zaznajomieniu się z powyższą umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 4 grudnia 1998 r.

L.S.

Prezes Rady Ministrów: *J. Buzek*

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*